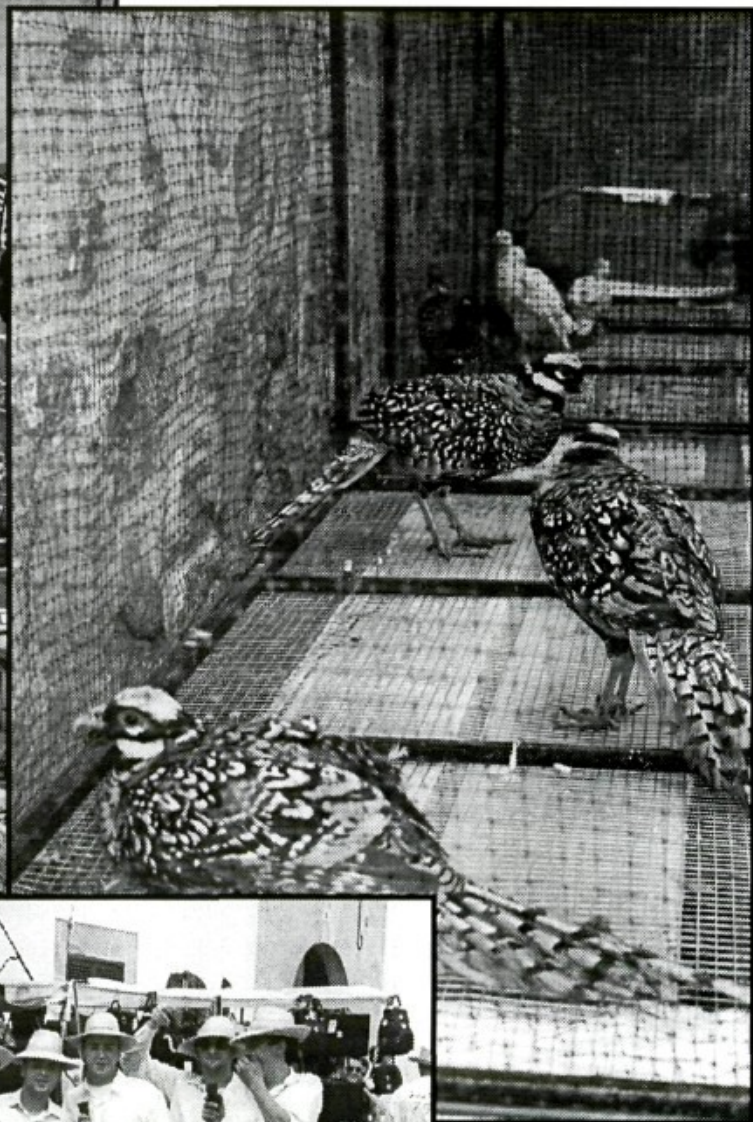

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 179 - NOVEMBRE DE 1995 - PREU: 150 PTS.

EDITORIAL

DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Sembla fora de qualsevol dubte que el President Cristòfol Soler mostra una sensibilitat cap a la nostra llengua molt diferent a la que tenia l'expresident Cañellas; també sembla clar que està decidit a tirar endavant amb la normalització lingüística amb fermesa, amb serietat, amb coratge, fins al punt de condicionar la seva permanència en el càrrec a l'acceptació de la seva política pel que fa al català.

Una prova de la solidesa d'aquesta disposició n'és la creació de la Direcció General de Política Lingüística. Precisament hem rebut una convidada del titular d'aquesta direcció, el Sr. Joan Barceló i Matas, en què sol·licita la nostra col·laboració "en benefici de la promoció de la nostra llengua". El Sr. Barceló ens confirma "la voluntat decidida i ferma del Govern Balear de donar un fort impuls al procés de normalització lingüística del català a les Illes". En aquesta nota ens comunica la seva intenció de "coordinar els esforços de totes les persones i entitats que des de fa anys treballam per la normalització de la llengua catalana"; ja que -diu el Sr. Barceló- "és responsabilitat del Govern que el català sigui present en tots els àmbits de la vida pública, per la qual cosa hem de poder disposar també de la bona voluntat de cooperació i diàleg entre els sectors implicats".

No cal dir com ens ha satisfet aquesta manifestació de principis tan precisa i clarificadora després d'anys de mitges tintes i de passes endavant i endarrere, de lleis, normes i reglaments que no s'aplicaven o, en cas de fer-ho, es deixaven sempre en una tebior o indiferència que les convertien en paper mullat. La nostra postura sobre aquest tema ha estat sempre decidida i invariable, des dels nostres començaments ara farà quinze anys; i recordam bé les crítiques i incomprensions que aleshores vam haver de suportar per la nostra actitud; el temps ens ha demostrat que la nostra decisió era encertada i la fidelitat de vosaltres, lectors d'ES SAIG, ens ho confirma.

La nostra resposta a la convidada que se'ns fa és, per tant, d'acceptació entusiasta; no té, d'altra banda, més sentit que seguir en la línia que ens hem traçat i que està oberta a qualsevol suggeriment de millora. La nostra adhesió és més resolta que mai precisament perquè som conscients de les travetes amb què es trobarà el Govern per dur endavant una política lingüística seriosa, travetes provinents de sectors indiferents o fortament sensibilitzats en contra de la normalització del català.

P. S.: Fins aquí havíem escrit la vesprada del dijous dia 26; la matinada del divendres 27 llegim als diaris que ja han començat les rebaixes; el grup del PP ha decidit bandejar el terme "català" i li diran "la nostra llengua" perquè tem que això de "català" els pot fer perdre vots. Esperem que tot quedi en el canvi de nom -que ja és molt greu- i els propòsits es mantinguin. Nosaltres seguim on érem.

LA NOSTRA PORTADA: Unes imatges de Sa Fira, que enguany va ser passada per aigua, ens serveixen com a introducció per aquest número.

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida

Revista mensual. D.L.P.M. 495/80

Domicili: Rei, 1. Algaida.

Tf: 66 50 42 / 27 25 76

Fax 12 50 44

Imprimeix: Tirrena, SA. Manacor

Tf 55 52 12

Dirigeix: Delfi Mulet

Administra: Directiva de l'Obra Cultural

Mecanografien: Mireia Mulet i Guillem Vanrell

Col·laboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Joan Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sastre, Miquel Fiolet, Xesc Oliver, Victor Andreu, Victor Mulet, Miquel Serra, Antònia Ma Mulet, Catalina Martorell, Jaume Jaume, Miquel Molleta, Biel Majoral, Agrupació Fotogràfica d'Algaida.

ES SAIG només es responsabilitza de l'Editorial.

CALAIX DE SASTRE

CALÇONS PROTECTORS

Els creadors de moda creuen que hem d'abandonar les estretors i els convencionalismes, i que ben necessari és que ens posem un poc de fantasia a la vida. És a dir, que ens hi posem un Bottombra o un Panty Up, segons siguem un senyor o una senyora, respectivament. Ells, els creadors de moda, saben per quins racons flueix la vida, saben on és que cal afegir-hi un punt de fantasia. I per això han dissenyat aquells calçons de davall provists de l'excés necessari de roba per accentuar les rodoneses del cul. Una contribució més a l'escepticisme desorbitat que s'usa avui en dia. Entre la veritat i la mentida no hi ha més que un malentès, va sentenciar Llorenç Villalonga. A partir d'ara, hi haurà només un grapat de roba suplementària. I les pessigades aclaridores seguiran tan prohibides com abans. Estam condemnats, encara més, a viure dins la incertesa, el dubte permanent.

És clar que, com sempre, podem aferrar-nos als caires positius de les coses, i considerar que a partir d'ara estarem més protegits contra les potades al cul, és a dir contra les commocions cerebrals. Per exemple, ja fa temps que les autoritats europees, i també les espanyoles, parlen de la necessitat de regular i flexibilitzar el mercat laboral. Són molt fines parlant, les autoritats, però tots sabem que darrera una expressió tan aparentment tècnica s'hi amaga l'acomiadament lliure o, el que és el mateix, una comuna potada al cul dels treballadors. No ens podem queixar, quan arribi l'hora, ens agafarà ben confessats.

També podem trobar relació entre els calçons que fan una falsa - com els bons

jugadors de truc, sempre pareix que van carregats de peces - i els bous de Costitx, que per una temporadeta han retornat a Mallorca. La senyora batlesa de Costitx, amb molta prudència, ha demanat al govern socialista de Madrid que no sigui golafre i que ens torni un, només un, dels tres bous que ens robaren ara fa cent anys. Sort que tenim els Bottombra i Panty Up ben a mà, perquè la potada al cul que rebrem serà antològica. Un senyor d'aquests que tant hi entén ha deixat anar els seus arguments: a Mallorca els bous es farien malbé amb la humitat, i els bous són patrimoni de l'Estat. De la qual cosa es dedueix: que aquí som uns bestioles que no sabem utilitzar els aparells moderns com els deshumidificadors; i segon, que Mallorca no és Estat espanyol. Ho ha dit aquell senyor, que consti; un servidor ja fa temps que s'ha proclamat independentista.

Si jo tengués un duret, posaria un negoci de venda d'aquells calçonets falsaris. Perquè la modernor també ha arribat a Algaida, ara que un regidor socialista farà feina a l'Ajuntament amb un sou digne. Si l'exemple arrela, s'hi poden organitzar cues, sol·licitant feina a la casa de la vila. L'escriptor txec Bohumil Hrabal explica en la novel·la "Qui sóc jo" que a l'ajuntament comunista de Praga hi havia una persona encarregada de fer que les cues anassen fluides. El nostre regidor pot complir també aquesta delicada tasca. Per si de cas, els possibles candidats i candidates que recordin les utilitats dels calçons Bottombra i Panty Up.

En Calaix i Desastre

M'HAN DIT QUE DIUEN

Aquest passat mes d'octubre hem tornat a sentir parlar de molts de robatoris, tant per foravila com per dins el poble. És un tema del qual n'hem parlat ja tantes vegades que no sabem què en podem dir més. La sensació d'inseguretat és molt gran: ja no estàs tranquil de res, ni dins ca-teva ni si tens animals o llenya pel camp; no saps mai si l'endemà ho trobaràs o no. I el que és més fotut és que no sembla tenir solució, o al manco aquest és el comentari més general.

I havíem fet el propòsit de no parlar-ne mai més, però no queda més remei: el problema circulatori empitjora encara més. Volem dir, de totes maneres, que darrerament s'han vist més els municipals per enmig, intentant posar-hi ordre, però amb poca convicció.

Relacionat amb aquest tema, direm que hem sentit molts i variats comentaris sobre la reforma prevista a Sa Plaça. Molts de comentaris són contraris a una reforma radical, com està prevista; en general, la gent voldria que Sa Plaça quedàs tal com l'hem vista sempre, però arreglada. Però fins i tot els que veuen bé la reforma, cruen que és absurd pensar en dur-la a terme sense contemplar una reforma i ordenació de la circulació, no de Sa Plaça només, sinó de tot el poble. I d'això no n'hem sentit parlar gens.

A Algaida, darrerament, és molt freqüent que els avisos de les diferents entitats es facin mitjançant cartells; i se n'arriben a col·locar molts, de cartells. El problema, moltes vegades, és que no posen "data de caducitat" ni "d'expedició" i el cartell es queda allà, sense retirar, i no se sap si aquell acte s'ha de fer o ja s'ha fet.

Per exemple: "Se han soltado perdices para cazar". No voldríem que s'enfadassin els que han posat aquest avis, però els caçadors que volen anar a encalçar les perdius no saben si les acaben d'amollar o ja fa setmanes que pasturen. Parlant d'aquest avis, així mateix volem fer notar que és dels pocs sense normalitzar; en general a Algaida es fan en català.

Parlant de caçadors, darrerament hem sentit comentaris que mostren un cert descontent, sobretot amb això de retardar la caça dels tords. No veuen clar que sigui bo, aquest retard, però sobretot es comenta que n'hi ha que no ho respecten gaire. I també hem sentit qualche pagès o propietari que es queixa que si un caçador el molesta, i l'avis, no sempre li fan cas.

Hem parlat de la reforma de Sa Plaça, però hem sentit parlar d'una altra reforma encara més forta: volen girar l'edifici de l'Ajuntament de cap a peus. No volem dir xifres del que pot costar aquesta reforma, però, si es du a terme, perilla que el nostre poble es quedi endeutat fins alt. Els que comparen els pressuposts de fa 10 o 15 anys amb els actuals queden amb els cabells drets, tan grossa és la diferència; i molts demanen "coneixement", i que l'utilitzin, als nostres dirigents. És clar que quan ens expliquin aquesta reforma potser en quedem convençuts de la conveniència.

Per cert, hem sentit rumors sobre el nostra batle, sobre la possibilitat que deixi la batlia d'Algaida per dedicar-se al Parlament de Ciutat. De fet, el veuen molt manco que abans de les eleccions, pel poble. És clar que sempre hi ha el malpensat que diu que aviat el tornarem veure més, ja que prest tornarem a votar. És veu que està molt enfeinat, fins al punt que qualche vegada no pensa a dir que se'n va als seus col·laboradors més immediats.

Ens han contat que a qualche reunió o sopar o dinar que es fa pel poble, al final acaben cantant, cosa molt normal. I ens han dit que canten cançons dels anys 50 o 60, també normal. El que no ens ha agradat tant és saber que no són cançons del Duo Dinámico o Els Javaloyas, sinó del tipus de "Banderita...", "Montañas nevadas..." o "Cara al sol..."

L'AJUNTAMENT D'ALGAIDA informa

B A N

El Batle d'Algaida fa saber:

Atès que la tolerància de l'Ajuntament en matèria de circulació ha estat entesa per certs conductors con una llicència per poder aparcar el cotxe a qualsevol indret, passant-se per alt els senyals i normes de circulació.

Atès que aquestes actituds tals com aparcar els cotxes damunt les voravies, davant d'acomeses previstes per la utilització dels bombers, en llocs on està específicament prohibit aparcar i estacionar, a la llarga s'han convertit en vicis i això fa, sobretot a sa Plaça, que la circulació es torni difícil i perillosa.

Atès que aquest problema no és únic de sa Plaça, que a altres llocs com a la placeta d'es Sitjar o a la placeta de davant la peixateria, el mal aparcament dels cotxes i camions de repartiment fan difícil la circulació amb fluïdesa i molt sovint provoquen un embós.

Atès que, tal vegada no amb la mateixa intensitat, algunes d'aquestes infraccions es repeteixen a altres indrets del poble i no és difícil veure cotxes i bicicletes aparcats sobre les voravies que impedeixen el pas als peatons; cotxes aparcats davant portasses que estan senyalitzades amb discs de prohibit aparcar.

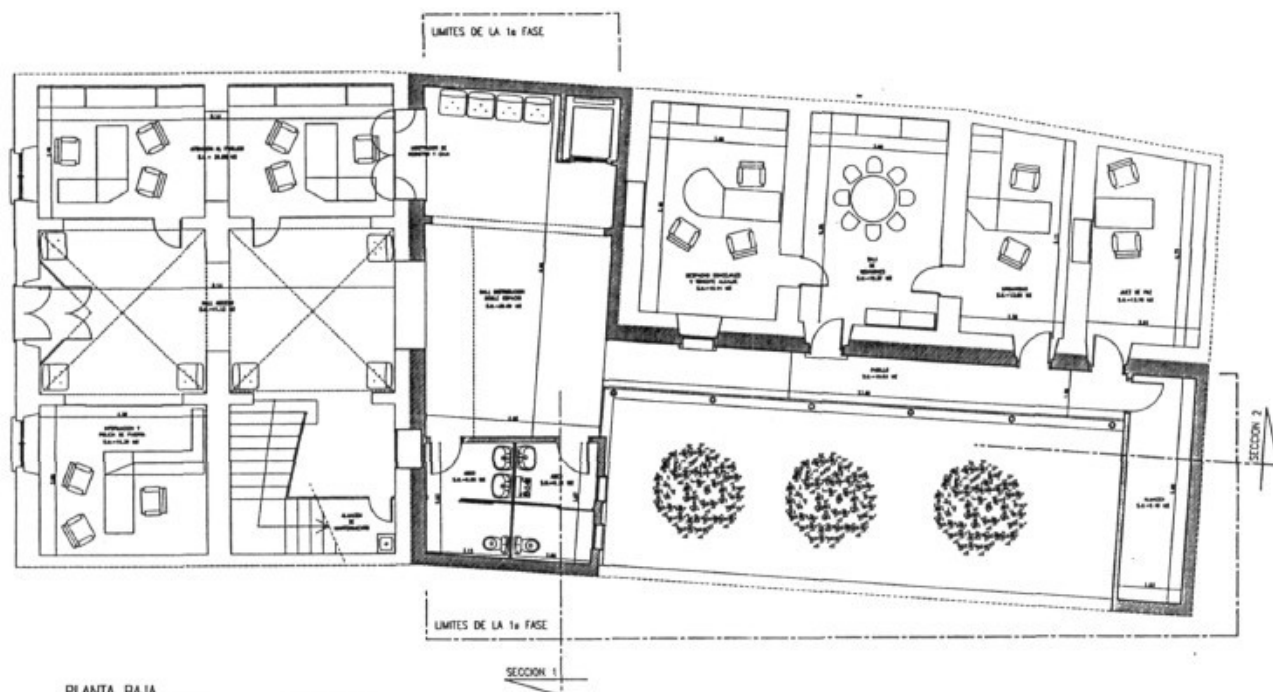
Atès que l'abús a la tolerància municipal, les molèsties derivades d'aquest abús, la necessitat que tots guardem respecte envers dels drets dels altres ciutadans, així com la necessitat de salvaguardar conductors i peatons dels perills derivats de les infraccions en matèria de trànsit, **és per la qual cosa que a partir d'ara ja no s'avisarà més i es procedirà a sancionar a tots els qui amb la seva actitud cometin infraccions del codi de circulació.**

Amb la segura col·laboració de tothom, esper que això no sigui necessari.

Algaida, 28 d'octubre de 1995

Francesc Antich i Oliver
BATLE D'ALGAIDA

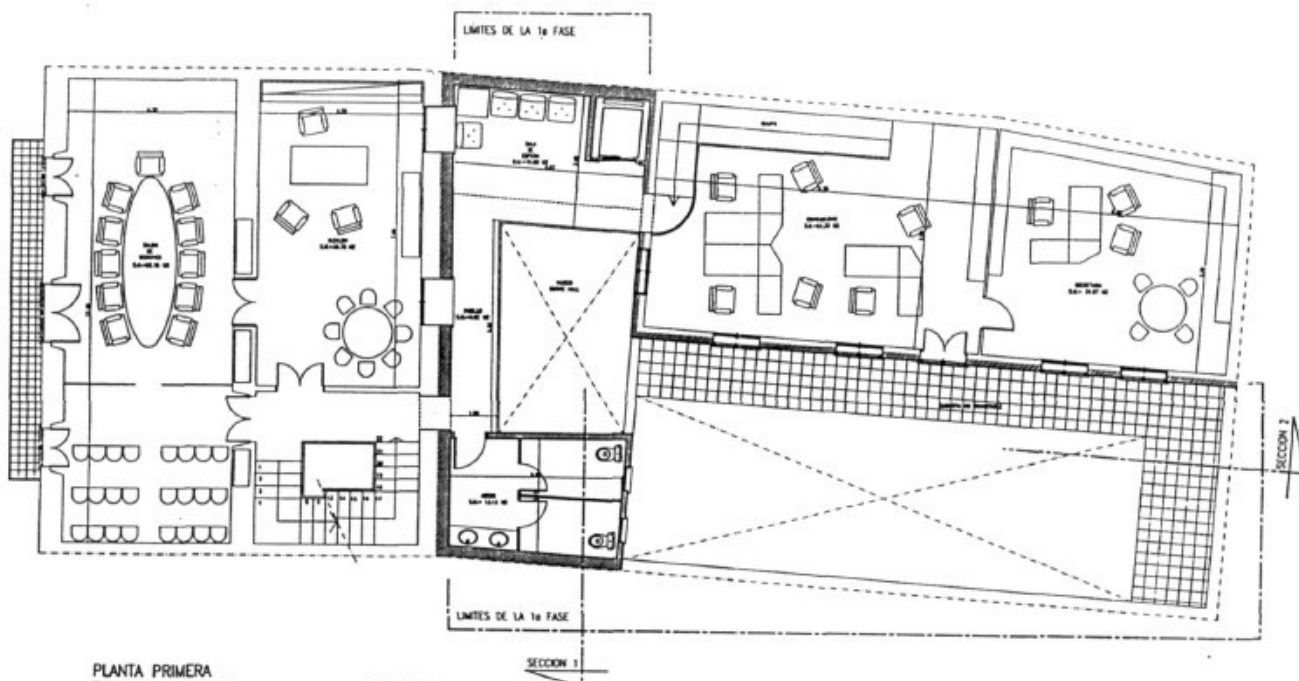
AVANTPROJECTE DE REFORMA DE LA CASA DE LA VILA

PLANTA BAJA
TOTAL CONSTRUIDO.....324.75 M2

PRIMERA FASE
AMPLIADO.....71.75 M2
REFORMADO.....26.05 M2
TOTAL PRIMERA FASE.....97.80 M2

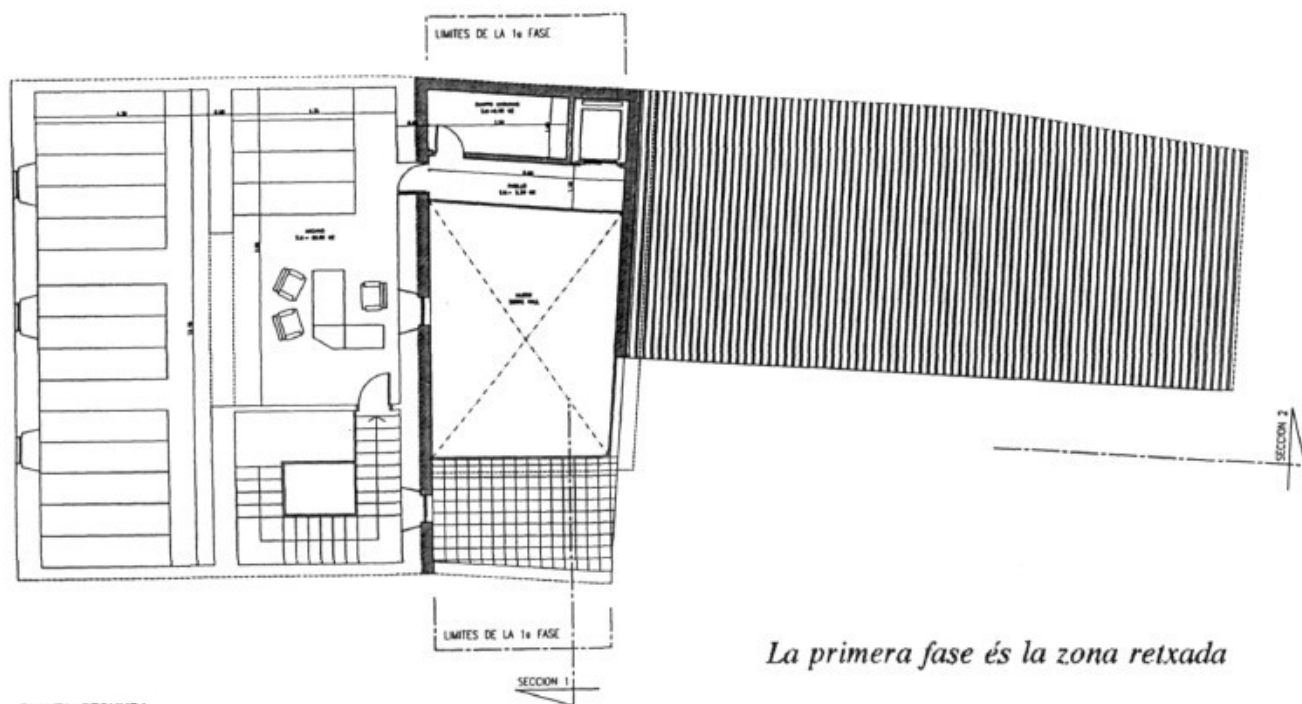
La primera fase és la zona retxada

PLANTA PRIMERA
TOTAL CONSTRUIDO.....275.90 M2

PRIMERA FASE
AMPLIADO.....41.90 M2

PLANTA SEGUNDA
TOTAL CONSTRUÏDO 150.75 M2

PRIMERA FASE
AMPLIADO.....17.07 M2

La primera fase és la zona retxada

El passat 19 d'octubre, en Sessió Plenària Extraordinària, va esser aprovat l'Avantprojecte de la Reforma de la Casa de la Vila, amb els vots favorables del PSOE i del PSM i l'abstenció del PP i dels Independents.

Es va presentar l'Avantprojecte complet i es va sol·licitar la inclusió de la Primera Fase en el Pla d'Obres i Serveis per a 1996 del Consell Insular de Mallorca, obra que puja a la quantitat de 13.977.946 pessetes, de la qual es demana que el CIM aporti un 80% del cost.

La primera fase del projecte consisteix en la realització d'un tercer aiguavés que que comunicaria el cos de la Casa de la Vila amb les construccions del pati que possibilita la supressió de barreres arquitectòniques i la construcció dels serveis tant a la planta baixa com al primer pis. Així mateix, també s'inclourà en aquesta primera fase la demolició de l'escala exterior i dels actuals serveis que es troben al fons del pati.

REFORMA DE CASTELLITX

La Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear ha aprovat les obres de la 2a Fase de la Reforma de l'Antiga Parròquia de Castelltix amb un pressupost de 4.993.372 pessetes. El passat 18 d'octubre va acabar el termini de presentació de les sol·licituds per a l'adjudicació de les obres.

MODIFICACIÓ DEL REGLAMENT DE L'ESCOLETA MUNICIPAL

El passat 5 d'octubre, en Sessió Plenària Ordinària, s'acordà per unanimitat la modificació del *Reglament de Règim Intern de l'Escoleta Municipal*. El text modificat fa referència a l'article sisè, al qual s'hi afegeix el paràgraf següent: "En el cas que les sol·licituds d'ingrés hagudes per a infants contemplats al paràgraf primer d'aquest article no cobris el total de les places de l'escoleta, s'admetran els que compleixin dos anys dins el primer trimestre natural de l'any següent al de l'inici del curs, sempre i quan tenguin una autonomia motora suficient acreditada mitjançant informe pediàtric, preferit-se en cas de no bastar les vacants el major en edat".

CESSIÓ D'ÚS DEL LOCAL DE L'EDIFICI DELS CAVALLERS A L'ASSOCIACIÓ DE LA TERCERA EDAT D'ALGAIDA

L'Ajuntament d'Algaida aprovà per

unanimitat, en Sessió Plenària de dia 5 d'octubre de 1995, la cessió provisional a l'Associació de la Tercera Edat d'Algaida de l'ús de la planta baixa del buc de la dreta de l'Edifici d'Usos Socials, (menjador i cafeteria) així com de l'equipament i mobiliari que està dotat.

SUBVENCIONS DEL CIM

El Consell Insular de Mallorca ha concedit a l'Ajuntament d'Algaida dues subvencions dins el Programa Cultural per a 1995.

La primera d'aquestes subvencions va destinada a la creació d'infraestructures culturals, en el nostre cas a la dotació d'un sistema d'àudio i vídeo per l'auditori de l'Edifici dels Cavallers, amb un valor de 625.000 pessetes. La segona, que és de 450.000 pessetes, està destinada a la publicació del llibre que recull les obres del Certamen Literari de Castelltix que l'Ajuntament publicarà pròximament.

DEDICACIÓ EXCLUSSIVA DEL REGIDOR JOAN MUT TROBAT

A la Sessió Plenària del passat dia 5 d'octubre s'aprovà amb els vots de la majoria municipal la dedicació exclussiva del regidor Joan Mut Trobat per un total de 155.000 pessetes brutes mensuals.

REFORMA DE SA PLAÇA D'ALGAIDA

Atès el Projecte de Remodelació de sa Plaça d'Algaida que té en marxa l'Ajuntament, durant el mes de novembre s'exposarà al públic la maqueta de la reforma. El lloc i l'horari de l'exposició pública s'informarà oportunament.

DIVENDRES ALGAIDINS

Seguint amb el programa de Conferències i Taules Rodones que ha organitzat l'Ajuntament d'Algaida pel curs 1995-96, Divendres Algaidins, Històries i Coses d'Algaida, el proper divendres 17 de novembre, a les 21'30 hores, a l'Auditori de l'Edifici dels Cavallers, tindrà lloc la conferència *Història de la construcció del temple parroquial d'Algaida*, a càrrec de Pere Mulet Cerdà. Aquest cicle compta amb la col·laboració de Titoieta Ràdio que enregistra els actes i els retransmet dins la seva programació habitual.

NOTICIARI

NOU HORARI DE LES OFICINES MUNICIPALS.

De dilluns a divendres, de 8'30 a 15'00 hores.

Dissabtes, de 9'00 a 13'00 hores.

HORARI D'ATENCIÓ AL PÚBLIC DEL BATLE I DEL REGIDOR DE CULTURA.

A part dels matins, prèvia concertació de cita, l'horari d'atenció al públic del

Batle serà tots els divendres de 17'30 a 20'00 hores i del Regidor de Cultura, Educació i Esports, els dijous de 17'30 a 20'00 hores.

PAGAMENT DELS IMPOSTS MUNICIPALS EN PERIODE EXECUTIU.

A partir del passat dia 4 d'octubre, l'horari de cobrament de l'Impost Municipal en període executiu és el primer i tercer dimecres de cada mes, de 9'30 a 13'30 hores, a les Oficines Municipals de la Casa de la Vila i el darrer dissabte de cada mes en el local municipal de Pina.

CADAGUA.

Durant els mes de novembre, els dies 7 i 21, de 9'00 a 13'00 hores, s'atendrà al públic per al qualsevol aclariment en relació als rebuts (reclamacions, pagament de rebuts, etc.) i també en relació al servei de Subministrament d'aigua i Sanejament que s'efectua al Municipi d'Algaida.

HORARI D'APERTURA DEL CEMENTERI.

A partir del present mes de novembre, el cementeri d'Algaida estarà obert de les 9 del matí fins a posta de sol

HORARI DE LA BIBLIOTECA MUNICIPAL

De dimarts a divendres de 16'30 a 20'30 hores.

Dissabtes de 10'00 a 13'00 hores.

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

Des d'aquí volem donar les gràcies a les persones que ens deixaren els programes de mà i els cartells de cinema, sense la seva col.laboració desinteressada no hagués estat possible la realització de l'exposició del dia de Sa Fira: Petit homenatge al Cinema.

De l'Assemblea general cal destacar la voluntat de l'actual junta directiva de continuar amb la línia dels darrers anys: Un acte cada mes al local (conferències, col.loquis, presentacions de llibres, etc). Una exposició per St Honorat, Pasqua, Sant Jaume i Sa Fira. Una lectura de poemes, per St Honorat, que enguany proposam que siguin eròtics, la diada del llibre, per la primavera. A més de tota una sèrie d'actes, que ja us anirem anunciant, per commemorar els 100 anys de la publicació de les Rondalles. I tots els actes que facin falta, en la mesura de les nostres possibilitat, per defensar la nostra cultura i la llengua catalana, tan malmesa en aquests últims temps.

Es reitera, també, el desig de la Junta Directiva de la incorporació de nous membres per formar-ne part. S'hi apuntà Miquel Rafael, al qual donam la més cordial benvinguda.

Al capítol d'excursions s'exposà la necessitat que tots els interessats s'apuntin als encarregats abans del dijous que precedeix a la data de l'excursió, aquest dia es tancarà la llista. Procurarem no anular-ne cap per qüestions climatològiques, i si, per les raons que sigui, no podem llogar autocar, la farem amb cotxes particulars.

Un altre punt, després de la lectura de l'estat de comptes, fou la conveniència o no d'un augment de les quotes. L'Assemblea es pronuncià a favor. Per tant, per a l'any 1996 queden de la següent manera:

Adults.....	3000 pts
Estudiants.....	2000 pts
Infantil.....	500 pts

Els qui no vinguèreu us perdéreu un bon sopar i una magnífica actuació del grup de música popular mallorquina Al-Mayurqa, us hi esperam l'any que ve, i per suposat, a tots els que hi fóreu presents.

ACTIVITATS DEL MES DE NOVEMBRE

Al SAIG del mes passat ja us anunciàrem l'excursió del novembre, ja que es realitzarà a principis de mes, concretament diumenge dia 5, al Puig Ciuro (Escorca)

Dissabte dia 18, VETLLADA DE GLOSAT.

Intervendran:

Miquel Sbert que xerrarà sobre gloses i glosats i Jaume Juan Bonnin i Jaume Catala Morro, un jovenet de sis anys, que en faran un grapat. Vos hi esperan a les 21:00 al nostre local.

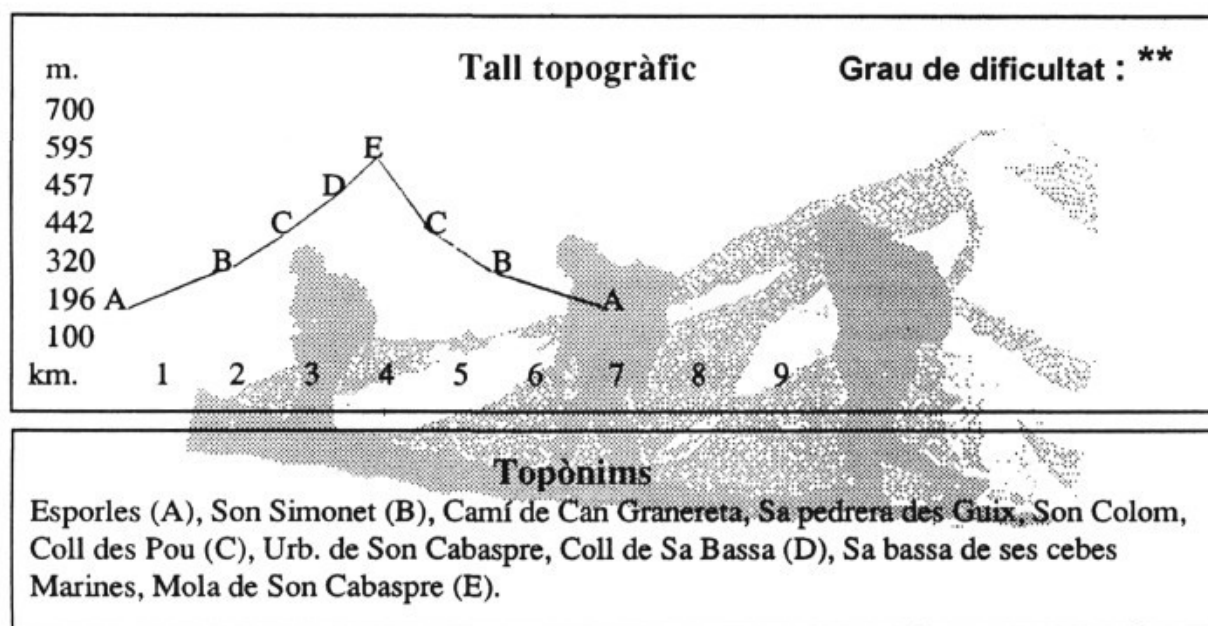

Excursió

Sa mola de Son Cabaspre (595 m.) (Esporles)

Dia 3 del pròxim mes de **desembre**. La sortida serà com sempre a les **8:45** de Plaça.

Apunteu-vos a Catalina Martorell (**665261**), Jerònia Cañellas (**665249**) o Manuel Osuna (**293115 - 125425**) abans de dia **30** de novembre.

Excursions programades per la temporada 95/96

<i>Dia</i>	<i>Lloc</i>	<i>Terme</i>	<i>Dificultat</i>
08/10/95	Na Blanca	Pollença (Formentor)	*
05/11/95	Puig Ciuró	Escorca	***
03/12/95	Sa mola de Son Cabaspre	Esporles	**
08/01/96	Es clots Carbons	Escorca	***
05/02/96	Puig Major	Fornalutx	***
05/03/96	Pujol d'En Banya	Soller	**
02/04/96	Sa Talaia Freda	Artà	***
07/05/96	Ses Monjoies	Escorca (Sa Calobra)	*****
08/09/96	Camí vell del Faro	Pollença (Formentor)	***
01/10/96	Puig d'Amós	Alaró	***
05/11/96	L'Ofre - Portell de sa Costa	Soller	***
03/12/96	Algaida-Porreres		**** ?

? Dificil valoració

- * Facíl (Bon camí en suaus desnivells)
- ** Facíl (Mal camí o de ferradura en suaus desnivells)
- *** Mitjana (Fora camí, mal camí o de ferradura en curts desnivells forts)
- **** Forta (Fora camí o de ferradura, recorregut llarg)
- ***** Mitjana forta (Grans desnivells amb camí)
- ***** Molt forta (Grans recorreguts fora camí en forts desnivells)

SABEU **ON** ÉS?

El rellotge és un instrument destinat a comptar el temps i assenyalar l'hora que és.

El rellotge de sol de la foto d'avui, és un artifici que indica les diverses hores del dia per l'ombra que un cos projecta sobre una superfície plana; en aquest cas, una vara metàl·lica sobre una pedra treballada.

Tempus fugit:

Els rellotges de peu, i a vegades també els de paret, solen dur aquesta odiosa inscripció llatina per recordar al personal el temps que fuig, que ja no torn o que cada estona que passa, som una estona més vells...

Rellotge llunar:

És el que indica l'hora per l'ombra que projecta un cos il·luminat per la lluna.

Rellotge de Sa Tramuntana:

Conjunt de tres estels, un dels quals és immobilitzat, anomenat Sa Tramuntana, i els altres dos giren; per les posicions relatives d'aquests estels es pot saber quina hora és (Artà, Lluçmajor).

Rellotge despertador:

Aparell retgirador dematiner, que serveix per a traslladar la gent des d'un món irreal a un altre que no ho sol esser tant.

Cançó:

El rellotge an es pagès
li serveix per una guia
de la una fa migdia,
de les dues fa les tres
-i que no sabeu per què és?:
Per sa seva picardia.

Rellotge de pagès:

Irònicament, l'art de conèixer l'hora que és sense instrument artificial, només guiats - els pagesos - per la posició del sol durant les diverses estacions de l'any.

Pista:

Es troba situat, aquest rellotge, a la cantonada d'una antiga possessió algaidina, que fou propietat, a les primeres dècades d'aquest segle, d'un excèntric personatge molt pelut, menjador i forçarrut, capaç de tragar damunt l'espatlla una soca de pi des de les garrigues de Binicomprat fins al molí d'en Xina, que aleshores també era seu.

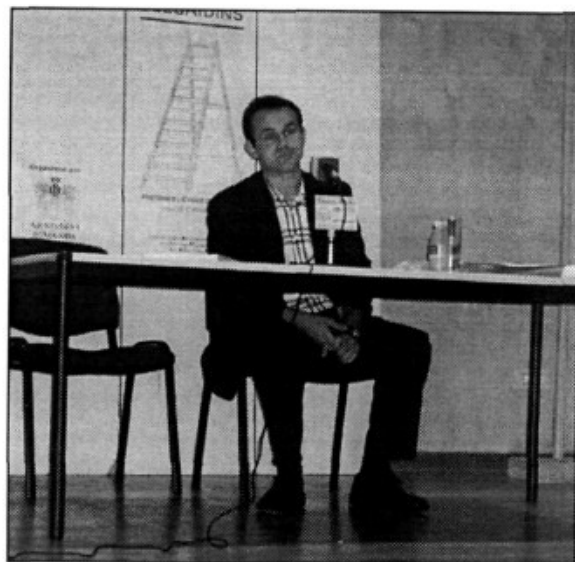

Solució del mes passat: Ximeneia de les dependències annexes de la possessió de Son Roig.

M. F.

NOTICIARI

DIVENDRES ALGAIDINS

La iniciativa del nostre Ajuntament d'organitzar mensualment una conferència o taula rodona dins els anomenats "Divendres algaïdins" té un gran èxit. De moment s'ha celebrat la taula rodona sobre ciclisme i la conferència de Gabriel Bibiloni Trobat que vos oferim amb aquest número com a suplement. La pròxima conferència programada és la de Pere Mulet referent a "La construcció de l'església d'Algaida". Serà el divendres dia 17 d'aquest mes de novembre.

FESTA DE SANTA CECÍLIA

El diumenge dia 26 de novembre a les 18 hores la Banda de Música oferirà un concert per commemorar la festa de la patrona dels músics, Santa Cecília. El concert es farà a l'església parroquial i, entre d'altres, s'interpretaran obres de Delibes, Strauss i Suppé, amb direcció d'Emili Robles. Els components de la banda esperen la vostra assistència.

PLUVIÒMETRE

El mes d'octubre (fins dia 28) haurà estat bo pel que fa a pluges ja que han caigut 107'2 litres; no és gens freqüent a les estadístiques d'aigua caiguda al nostre poble que s'arribi a una xifra de tres guarismes com passa aquest mes. Esperem que aquest bon començament no s'aturi.

ECOS DE LA CONFERÈNCIA DE RAFEL XARAMEC

El Butlletí Informatiu de Ceràmica és una revista d'aparició semestral editada per l'Associació Catalana de Ceràmica Decorativa i Terrissa. C. Sant Honorat 7. Barcelona 08002.

Dins l'apartat "Panorama" recull notícies referents a temes ceràmics d'arreu del món. En el darrer número corresponent al juny de 1995 apareix el comentari que vos oferim.

ALGAIDA

La revista ES SAIG publica, en el seu núm. 170, corresponent a febrer del 1995, el Pregó de les Festes de Sant Honorat d'enguany, escrit per Rafel Antich Servera. L'autor, gran especialista en terrissa mallorquina, parla, en dit Pregó, de ceràmica. Hi comenta la moda de l'afició a la terrissa, apareguda fa entre vint i deu anys i actualment completament desapareguda. Com a exemple d'aquest fet, explica la massiva assistència de públic a les conferències sobre terrissa dictades durant les primeres Fires del Fang, de Marratxí, i la poca animació, quant a assistents, de les celebrades en les darreres edicions de l'esmentada Fira.

GALERIA DE PERSONATGES IL·LUSTRES

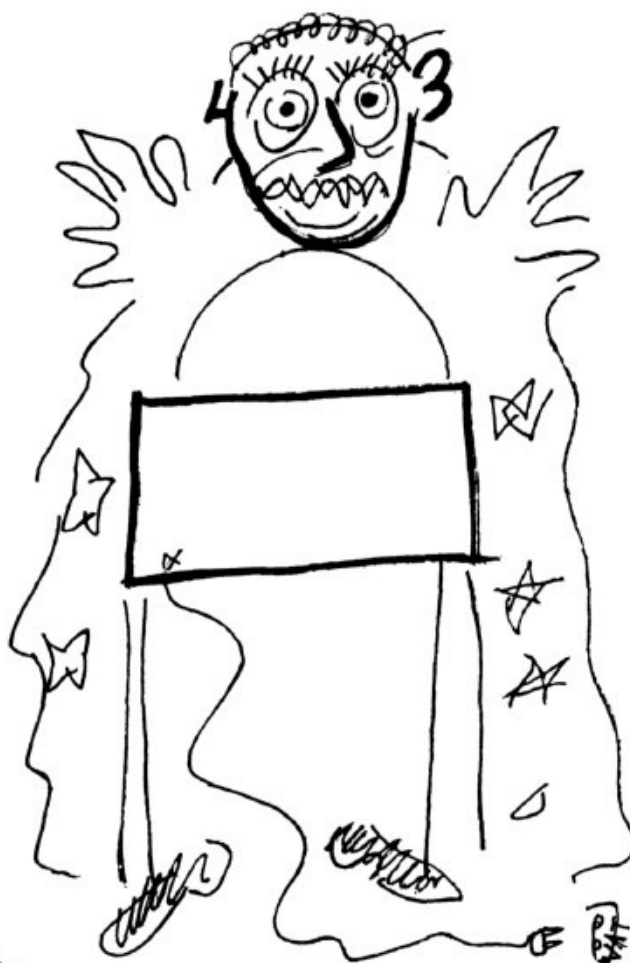
LA BOLA DE VIDRE

contes de matinada

La cambra en penombra. Una oloreta a encens. Quatre espelmes enceses. El bruixot mirava fixament la bola de vidre. Cap resposta. Més concentració; més energia i més fixar-s'hi. Res.

No era el seu dia / la seva nit. Cercava una revelació, un senyal. I res de res. Es preguntava si el motiu de la sequera de visions eren les mongetes menjades la nit anterior...

Sortint de darrera una cortina, el seu fill li va preguntar:
--Per què no endolles la tele?

POPULAR, POPULISME O CLIENTELISME

És en la "REPÚBLICA" on PLATÓ ja adverteix: SENSE DEMAGÒGIA NO POT HAVER-HI DEMOCRÀCIA.

Ho diu des de la seva condició de ciutadà, crític i ressentit.

CRÍTIC - anàlisi - d'una situació que, segons li sembla, condueix a la conclusió que es tracta d'una entelèquia. Principis voluntaristes que pretenen passar d'un arbitrari absolutisme o TOTALITARISME a un altre RELATIU.

El filòsof constata que, en la pràctica, són poques les possibilitats d'una implantació coherent de la democràcia amb els postulats ideològics que li donen llum.

RESSENTIT pel que, ja se sap, li va passar al seu mestre.

DEMAGÒGIA és, com es va dir des del PODER: "LA DEMOCRACIA ES EL MENOS MALO DE LOS SISTEMAS POLÍTICOS...".

DEMAGÒGIA és dir "VOX POPULI, VOX DEI", antic eslògan que des del PODER es llança amb interès manipulador, per fer creure al poble el que no és. Exemple de la importància que té poder arribar a la ment del ciutadà amb el missatge que interessa, és veure com es financien certs partits polítics. Com més recursos econòmics per a publicitat, més possibilitats d'èxit, ja sigui per assolir bons resultats electorals o per assegurar-se la permanència en el poder. Tot plegat li dona la raó al vell mestre.

Els experts en la comunicació (des de Mc Luhan als més sofiscats i actuals psicòlegs de masses) cerquen amb SUBTILESA fer aparèixer formes manipuladores enmig de contexts

"INNOCENTS"; saben que l'eficàcia és major, pels efectes subliminals que tenen aquestes tècniques.

Així s'aprofiten actes "populars" (de TOTS i pagats per TOTS) per a filtrar subtilment el seu missatge. Seguint amb aquest ordre de coses, s'organitzen tot tipus d'actes aprofitant qualsevol avinentesa i, encara que s'hagi de posar el nivell on faci falta (quasi sempre cercant la condició més elemental i positivista de l'ésser humà), desplegant una teranyina que inclou escrits, cartells, ràdio i qualsevol altre mitjà de comunicació. Es vol seguir el postulat de la REVOLUCIÓ PERMANENT, però girant la truita: en comptes de revolució és CAMPANYA ELECTORAL PERMANENT.

Certament, si es vol DEMOCRÀCIA s'ha de començar pel respecte a la LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ DEL CIUTADÀ.

Si se'ns vol envair aquesta àrea d'absoluta privacitat com és el PENSAMENT, hem de dir prou i demanar comptes.

Ni manipular ni anestesiar el pensament amb embafadors paternalismes que ja coneixem massa. Una persona, abans que un VOT és una PERSONA; i això no és demagògia, vol ser un crit.

DEMOCRÀCIA sense polítics professionals, el POBLE PER AL POBLE. Fer veure als que governen que, abans que PODER, han de tenir consciència de la seva responsabilitat envers el poble, i no envers els interessos d'un partit. La mateixa responsabilitat s'ha d'exigir a l'oposició, que és la veritable força que dona sentit a la democràcia. La feblesa de l'oposició és l'engallament dels altres.

COLLECTIU POBLER

ESTRIS DE LLUM

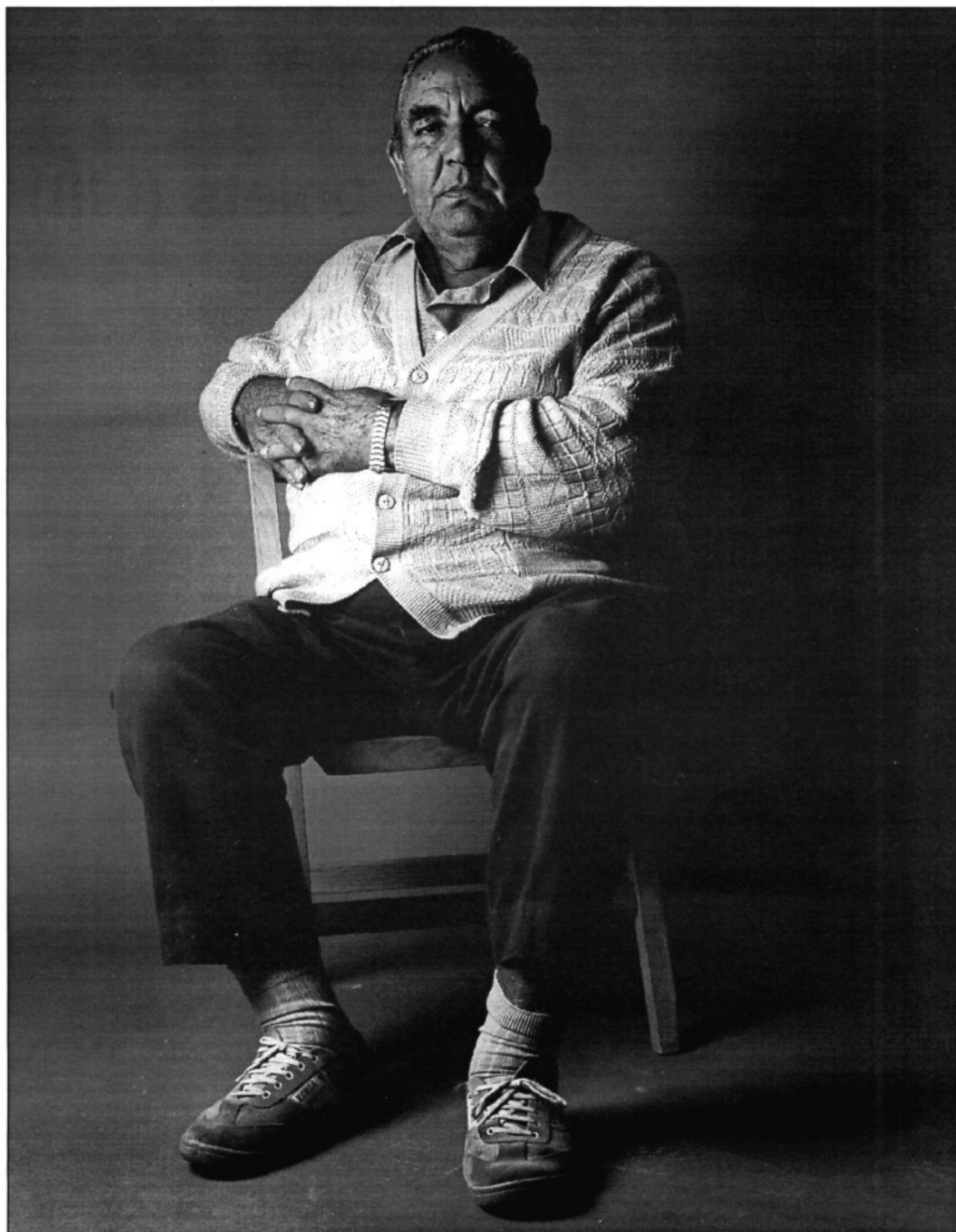
PULCHRUM - APTUM

una reflexió sobre la bellesa

NOVEMBRE 1995 (segona quinzena)

MOLÍ D'EN XINA

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA D'ALGAIDA

Fotografia de Rafel Antich "Xaramec"

Les nostres plantes

bolets (i III)

Els dos darrers mesos aquestes pàgines han estat dedicades a la descripció dels principals bolets que, durant la tardor, creixen pels nostres pinars i alzinars. Ho vaig fer amb el desig que aquest fos un any bo pels boletaires, així ho parexia, havia plogut quan tocava, però mira per on, som a final d'octubre i ni tan sols es veuen bolets, així que d'esclata-sangs val més no parlar-ne. Amb aquest article donaré per acabats aquests escrits, esperant que dins el novembre encara puguem saborejar uns bons esclata-sangs.

Pixacà groc (*Suillus granulatus*). També, a Mallorca, es diuen grogues; pebrades a Menorca; moixí, granallut, molleríc, pinatell, al Principat. És un dels bolets més freqüents a les nostres pinedes, baixes i seques ja que estableixen importants micorizes amb les coníferes (sobretot amb els pins).

És un bolet que no té làmines, sinó que presenta tubs on hi ha situades les espores, que són de color ocre-grogós. El seu capell és prou viscos, de color grogós-roigenc torrat, té estries brunes radials i la base del peu presenta sovint un miceli rosat.

Aquesta espècie i una altra molt parellada el *Suillus bellini*, que té el peu groc, són comestibles si es retira la pell (cutícula) del capell. A Mallorca no són gaire consumits, encara que tinc amics que en fan bones fritades.

Rata-peu (*Clavaria aurea* o *Ramaria aurea*). A Algaida tenen aquest nom; a altres indrets de l'illa es diuen peus de rata o manetes; a Menorca, peus de cabrit o de Crist. Creixen normalment a boscos caducifolis, si bé aquí els trobam a pinars i alzinars.

El rata-peu groc, forma carpòfors (8-16 cm x 6-15 cm) amb branques gruixudes, cilíndriques, molt ramificades, amb *ramuls* (les últimes ramificacions) també cilíndrics, densos, fràgils, generalment bidentats a l'àpex, de color groc d'ou o ocraci en envellir. Té l'aspecte d'un coral. El peu és gruixut, carnós, de color crem o groguenc pàl·lid, i la carn és blanca i de sabor suau.

Hi ha una altra espècie la *Clavaria cinerea*, és un bolet semblant a l'anterior però de color gris-cendra, amb un tronc curt.

Les dues espècies són comestibles si se'ls consumeix ben cuits, perquè crus poden ésser tòxics. Hi ha una espècie, el rata-peu bord (*Clavaria formosa*) que té la coloració rosa salmó, amb les puntes de color llimona, no és recomanable, per la seva acció purgant, si bé no es perillosa.

Blava (*Amanita vaginata*). Gogoma o goloma, a altres parts de Mallorca; pentinella a Catalunya. Són del grup de les Amanitàcies que no presenten vel parcial i, pertant, tampoc anell.

La blava és l'espècie més coneguda d'aquest grup, té un capell de 4 a 10 cm, d'un color que pot variar de blanc fins a gris o, fins i tot marró; en un principi el capell és cònico-esfèric i després progressivament aplanat. La cutícula presenta el marge ben estriat.

Es troba a terrenys tant calcaris com en sols àcids, és una espècie comestible.

Farinera (*Amanita ovoidea*). És un bolet gros i massís, amb el peu i el marge del capell enfarinats per les restes blanques dels vels, que surt amb força dels sols dels pinars calcaris, aixecant de vegades trossos de terra. És un comestible no gaire apreciat.

Amanita pantherina, a Catalunya és diu pixacà, pigat o pigat bord. Té el capell de color generalment bru fosc i sembrat de petits flocs de color blanc als exemplars joves, però de tonalitats més variades als exemplars madurs.

Té les làmines blanques així com el peu i l'anell. El seu peu té la base coberta per una volva blanca. És tòxic i pot provocar greus intoxicacions de tipus gastrointestinals. A Mallorca és molt comú als bocs d'alzines.

Farinera borda (*Amanita phalloides*). És la primera espècie que qualsevol consumidor de bolets hauria d'aprendre a reconèixer, ja que és la responsable de la majoria d'enverinaments mortals. És un bolet corrent a Menorca i rar a Mallorca, Carles Constantino i Josep L. Siquier, a la seva guia de bolets de les Balears, diuen que a l'any 1989 va esser identificat a Artà.

Té el capell d'un color molt variable, groc verdós o groc olivaci, estriat radialment per fibres més o menys abundants, i al començament, té forma d'ou blanc. El peu, blanc, té un anell que pot desaparèixer amb l'edat, i volva membranàcia, en forma de sac. Les làmines són blanques i la carn té una olor feble quan és fresca i més accentuada en assecar-se.

Els efectes tòxics es noten a partir de les 12-24 hores, i ataca el fetge i els ronyons. L'agent responsable de les intoxicacions és la *amanitina*. Aquesta mol·lècula és vint vegades més tòxica que el cianur i no s'inactiva durant la ingestió; així, arriba fàcilment a l'intestí i d'aquí, per la vena porta, al fetge i, a través de la sang, als ronyons. L'*alfa-amanitina* ataca el nucli de les cèl·lules i impedeix que aquestes es divideixin. L'epiteli intestinal, el fetge, i els ronyons, privats de la possibilitat de renovar les cèl·lules velles, sofreixen una seriosa alteració. Els primers símptomes (vòmits violents, diarrea, i dolor abdominal) no apareixen fins un període de 12 a 24 hores després de la ingestió del bolet, quan ja tot el tòxic ha estat absorbit i ha fet el seu efecte. El risc de mort és més gran en els infants i vells. La ingestió d'un sol exemplar (uns 7 mg d'amanitina) és suficient per provocar la mort d'un home de 80 kg de pes.

Es pot confondre amb altres Amanites, sobretot les blanques (*A. ovoidea*,...). Si no coneixem bé els bolets no hem de consumir els que tenen anell, volva i làmines blanques.

I amb la descripció de la farinera borda, acabaré aquests capítols dedicats als bolets, hauria estat convenient incloure fotos dels diferents bolets, però per desgràcia aquest any no hem tingut sort, al menys fins ara, de poder gaudir de la seva bellesa, de les seves curiositats i, també, perquè no dir-ho de disfrutar-los.

Jaume Jaume i Oliver

Bibliografia.

Constantino, Carles i Siquier, Josep L. *Petita guia dels BOLETS DE LES BALEARS*. Conselleria d'Agricultura i Pesca. Palma de Mallorca, 1990.

Pacioni, Pacioni. *GUÍA DE HONGOS*. Editorial Grijalbo. Barcelona, 1982.

HISTÒRIA NATURAL DELS PAÏSOS CATALANS. Volum 5è. Fongs i líquens. Diversos autors. Barcelona. 1991.

Titoieta Ràdio

108.0 FM

EMISSORA MUNICIPAL D'ALGAIDA

Titoieta Ràdio inaugura un fòrum per promoure activitats socio-culturals.

S'encarregarà de desplegar un ampli ventall de propostes paral·leles a les emissions radiofòniques.

El *Fòrum de Titoieta Ràdio* promourà mensualment un programa d'actes públics, oberts a tothom, amb una finalitat divulgativa i participativa. El nou fòrum vol ampliar l'oferta d'activitats lúdiques i culturals del municipi amb l'organització de propostes que impliquin directament als veïns. Els actes seran de tot tipus i es faran complementant les emissions radiofòniques. El *Fòrum de Titoieta Ràdio* es proposa també col·laborar regularment amb les altres entitats i associacions del municipi per organitzar activitats de forma conjunta.

El periodista Miquel Cardell obrirà el Fòrum de Titoieta Ràdio amb una reflexió personal sobre la política lingüística.

Presentarà la conferència titulada "Jo, fonamentalista" el divendres 10 de novembre a les 21 hores.

Miquel Cardell, poeta i periodista, que fou guardonat amb el premi Santa Aneta 1995, obrirà el *Fòrum de Titoieta Ràdio* amb una interessant conferència sobre el procés de normalització lingüística de la llengua catalana. Cardell treballa dins el camp del periodisme cultural al

centre de RNE a les Balears. La conferència titulada "Jo, fonamentalista" es farà el pròxim divendres 10 de novembre a les 21 hores, a l'auditori de l'edifici dels cavallers. L'entrada és lliure i gratuïta.

Titoieta Ràdio emetrà, en diferit, els *Divendres Algaïdins*.

La conferència sobre els orígens d'Algaida s'emetrà el dissabte 18 de novembre a les 13,30 hores.

El cicle de conferències sobre històries i coses d'Algaida que organitza l'Ajuntament es podrà sentir també a través de Titoieta Ràdio. L'emissora municipal enregistrarà tots els actes i els emetrà en diferit dins la seva programació. La primera de les conferències titulada "Algaida. Aproximacions als seus orígens i desenvolupament. Segles XIII i XIV", a càrrec de Gabriel Bibiloni s'emetrà el pròxim dissabte 18 de novembre a les 13,30 hores, dins l'espai "Els arxius de TR". Mensualment anunciarem l'horari d'emissió de la resta de les conferències.

Titoieta Ràdio estrena la nova programació.

Emet 20 hores de producció pròpia a la setmana.

El passat dia de la fira, l'emissora municipal d'Algaida va presentar públicament la programació de la temporada 1995-96. Titoieta Ràdio emet de dilluns a dissabte un conjunt de programes que sumen 20 hores de producció pròpia. ➔

Programació Setmanal

TEMPORADA 95/96

DISSABTE

11.30	FER DISSABTE Revista d'actualitat Inclou bolletins de notícies locals
13.30	ELS ARXIUS DE TR
14.30	MERGANSÓ Revival musical
15.30	XIMA XEMA Fanzine radiofònic
17.00	NO VOLEM SER Pop-rock en català
18.00	L'HORABAIXA Taller radiofònic
19.00	ENROCKAT Rock independent i alternatiu
20.00	BOOGIE WOOGIE COUNTRY GIRL Rock'n'roll

DILLUNS

21.00	FER DISSABTE Redifusió
23.00	MERGANSÓ Redifusió

DIMARTS

21.00	AIGUA AMB JAZZ Redifusió
22.30	XIMA XEMA Redifusió

DIMECRES

21.00	NO VOLEM SER Redifusió
22.00	L'HORABAIXA Redifusió

DIJOUS

21.00	ENROCKAT Redifusió
22.00	BOOGIE WOOGIE COUNTRY GIRL Redifusió

DIVENDRES

21.00	AIGUA AMB JAZZ Jazz, blues i soul
--------------	---

L'Agrupació del PSM d'Algaida es vol manifestar sobre la proposta de dedicació exclusiva del regidor del PSOE, Joan Mut, que presentà el grup municipal al govern (PSOE) en el plenari de dia 5 d'octubre.

La raó, gens convincent, que esgrimí el Sr Batle, i que no justifica, de cap manera, una exclusivitat, fou que "el Sr Mut treballa per l'Ajuntament des del principi de l'actual mandat municipal i que l'Ajuntament efectivament funciona bé". Vol dir que l'Ajuntament funciona bé (???) gràcies a la gestió del Sr Mut?. Hem de pensar que si aquest senyor no hi fos l'Ajuntament funcionaria malament?. Si és així s'hauria d'haver presentat per batle i no com a regidor número cinc de la llista.

Nosaltres pensam que si l'Ajuntament d'Algaida necessita més personal per a la realització de tasques administratives, cosa que dubtam, hauria de contractar un administratiu, convocant, evidentment, unes oposicions o unes proves d'accés. Però, si el que fa falta es agilitzar la gestió politico-municipal creim que aquesta tasca s'ha de desenvolupar en equip i cada un dels sis regidors del PSOE ha de dinamitzar i agilitzar les àrees de les quals n'és responsable.

Per aquests motius el PSM-NM va votar en contra de la proposta de dedicació exclusiva del senyor Mut la qual costarà al poble, com a mínim, 2.700.000 pts anuals a més de les indemnitzacions que cobren els regidors i el Sr Batle.

Segons manifestà el Sr Batle, la gestió política que du a terme el Sr. Mut "és l'art de amb pocs doblers fer moltes coses", si és així li volem donar l'enhorabona.

L'ESPLAI INFORMA

Els monitors de l'Esplai Burot d'Algaida estam enfadats amb els pares dels joves d'Algaida ja que varen ser ells els qui varen fer una recollida de firmes perquè l'Ajuntament organitzàs activitats pels al.lots de catorze anys per amunt. L'Esplai va organitzar una gincana pel dia de la Fira per al.lots d'aquesta edat que no es va poder realitzar per causes climatològiques, però ens vàrem adonar de la poca participació que hi va haver. Des d'aquí vos demanam que empenyeu un poc els vostres fills a venir a les activitats que organitza l'Esplai.

Després d'aquest aclariment, vos informam que a final de mes tenim preparada una excursió al Galatzó pels joves d'Algaida; el dia i preu d'aquesta activitat estan per determinar, però ja veureu els cartells informatius.

I finalment dir-vos que l'Esplai ja ha començat el nou curs 95/96, cada dissabte a les quatre al local de "Ca ses monges" pels nins de 6 a 13 anys. Encara teniu temps d'apuntar-vos.

ELS MONITORS

ESPORTS

FUTBOL

L'equip de Primera Regional del C.E. Algaida durant el passat mes d'octubre ha continuat amb la seva regularitat i manté un alt nivell de joc. Això li permet figurar entre els quatre primers després d'haver-se disputat la vuitena jornada de lliga.

Algaida-Verge de Lluc 3-1

Vilafranca-Algaida 2-0

Algaida-Montaura 3-0

Farem menció del debut a regional d'uns quants juvenils a l'equip que entrena en Joan Reynés; es tracta d'en Guillem de S'Hostal, en Xesc Miralles "Lluc" i la continuïtat ja des de la primera jornada d'en Toni Llaneras "Suredí". Aquest fet ha d'animar els jovenets que juguen i a l'afició perquè surten jugadors del poble que passen al primer equip.

Juvenils

El que passa amb l'equip de juvenils és un poc irregular ja que dins Algaida es manté un bon to i es guanyen partits, però quan surten a fora camp ja és una altra cosa perquè les golejades fan tremolar. Esperam que l'equip d'en Jesús Pascual fermi més curt els seus partits a camp contrari:

Algaida-Port Pollença 4-3

Margaritenc-Algaida 5-1

Algaida-Sóller B 5-1

Montaura-Algaida 8-0

Cadets

L'equip de cadets que entrena en Mateu Capellà ha començat el torneig de President de 2ª Regional, abans de començar la lliga el mes de gener.

El primer partit jugat dins Santanyí va suposar la

derrota de l'Algaida per un contundent 7 a 0. Però degut a l'alineació irregular de jugadors de l'equip de Santanyí el Comité de disciplina va donar els tres punts a l'Algaida.

Infantils

L'equip dels infantils d'en Guillem Fiol començà la seva competició guanyant el primer partit al Santanyí per 3 a 1.

Alevins

El torneig patrocinat pel CIM, enguany dins les estructures de la Federació Balear de Futbol, també ha començat amb el primer partit jugat dins Consell; els nins entrenats per Bernat Sitjar perderen per 6 a 3.

Futbol 7

Els nins que entrena en Miquel Tomàs "serrano" també han començat:

Vilafranca-Algaida 8-4

Algaida-Cala d'Or 4-4

ESCACS

El passat dia 21 d'octubre es dugueren a terme unes partides simultànies a nivell local amb una bona representació d'escaquistes.

Els resultats finals varen ser bons; en Toni Rippoll davant els seniors jugà molt bé i només en Toni Rodríguez li va empatar una partida; en Jaume Juan va guanyar als més jovenets.

Continuen les activitats d'escacs els dissabtes a les 12 al local d'usos socials.

L'entrenament dels integrants del Club és els diumenges a les 6 de l'horabaixa també al carrer dels Cavallers.

JOAN TROBAT

Aquestes són les integrants de l'equip infantil femení de voleibol que es proclamaren Campiones de Balears

Primeres passes dins el món de la informàtica

Aquest mes escrivim les primeres paraules d'una nova secció a Es Saig. Aquesta, vol anar encaminada a donar a conèixer el món informàtic i tecnològic, juntament amb les seves aplicacions dins la nostra vida quotidiana, ja que creim que això serà una eina fonamental en els anys que venen.

Per poder donar a conèixer aquest món, ens trobam davant dues *malalties*, la *tecnofòbia*, i la *tecnofília*.

Aquesta *tecnofília* la patim els que hem anat cresquant dins aquest barbull tecnològic. Per això a tota activitat humana, li veim una simplificació tecnològica (o informàtica), que moltes (millor dir, massa) vegades, no és, sinó que únicament el que feim és canviar el mode de treballar, *per exemple*, passar d'escriure aquests fulls a un màquina d'escriure, a fer-ho a l'ordinador, perquè en una xarxa multi-usuari, tots es puguin aprofitar del treball.

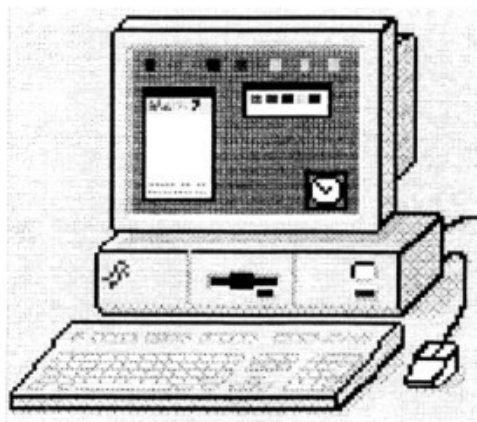
Per altra part, la *tecnofòbia* és una altra *malaltia* molt estesa, sobretot entre les persones que no han viscut activament el canvi radical que ha sofert el món de la tecnologia aquests darrers quinze anys. Els seus *síntomes* són els de tenir adversió a les màquines que pareix que saben més que la persona que l'utilitza. Per ells és un món desconegut, del que desconfien completament, utilitzant per primera vegada un computador, es troben involucrats dins un món massa misteriós, on és molt fàcil travelar i errar la tasca. I en part els que la pateixen tenen raó, i ho manifesten dient: perquè hem de canviar la manera de fer feina, si fins ara ens ha anat tant bé, si sabem fer les coses d'una manera determinada i funcionen, no s'hi val la pena canviar, i així els que no tenen

una necessitat important per canviar, segueixen com sempre.

Però el que ara sol dir-se *¡ O renovar-se, o morir !*, i aquesta és l'expressió que ens val per poder justificar el canvi dels hàbits de treball.

Bé, en definitiva no poden assegurar res en concret, però si que poden dir que de cada vegada més, els computadors i la tecnologia va guanyant terreny a les antigues formes i costums, per passar a modes de treball més rentables, econòmics i senzills pels treballadors (usuaris).

Però, encara que els computadors puguin arribar a fer moltes coses, com per exemple calcular a gran velocitat qualsevol operació matemàtica, nosaltres creim que sempre quedaran coses que l'home farà millor que una màquina, encara que les màquines també ho puguin fer.

Introducció a l'INTERNET

En aquesta altra part de la secció, voldríem comentar que és, perquè serveix, quin profit es pot treure, i d'altres incògnites que poden sortir sobre el tema de l'INTERNET.

La paraula INTERNET, darrerament ha agafat un protagonisme que pocs podrien haver esperat. INTERNET, es podria definir com una xarxa de conté un nombre molt gran de *xarxes d'ordinadors*¹. Per posar un exemple que puguem entendre: a la Universitat de les Illes Balears, hi ha una xarxa molt avançada d'ordinadors, actualment n'hi ha uns 500 de connectats, segurament altres universitats d'arreu del món (es poden comptar mils i mils) també tenen la seva pròpia; així que, els ordinadors centrals de cada xarxa estan connectats entre si, creant una altra xarxa d'ordinadors centrals, amb el que es pot resumir dient que d'un ordinador de la xarxa de la UIB, podem accedir a un ordinador determinat de la xarxa de la Universitat de Harvard als Estats Units d'Amèrica.

No únicament són les universitats que

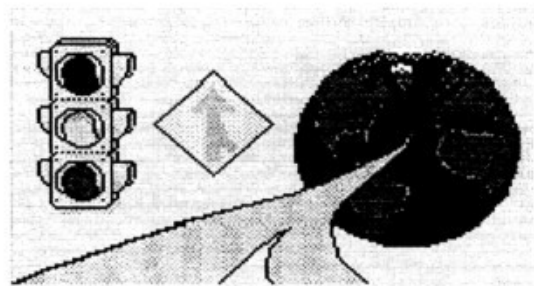
estan connectades a aquesta xarxa mundial, sinó que hi ha museus, biblioteques, institucions, organitzacions, entitats militars, agències espacials, etc.

Encara que ara a la xarxa hi ha tot tipus d'institucions, inicialment es va crear com a xarxa de computadors militars als EUA, va anar evolucionant fins que a l'any 1983, a Europa es va crear una xarxa d'ídèntiques característiques a la americana, però amb finalitats científiques, connectant universitats i centres d'investigació, per així millorar les comunicacions entre ells. Fins al 1993 (fa dos anys), les grans empreses no consideraren les possibilitats que donava INTERNET, a partir d'aquest moment començaren les connexions de empreses i entitats a la xarxa (Casa Blanca, Nacions Unides, banc Mundial, etc.). El ritme de connexions ha anat augmentant a un ritme d'un 350% anual.

Si algú ens vol fer arribar qualsevol missatge o document, o pot fer a través de l'InterNet, a la direcció de **e-mail**: *ALGAIDA@IBM.NET*.

INTERNET en xifres:

Ordinadors connectats	3.900.000
Xarxes interconnectades	45.000
Països connectats	120
Creixement anual	180%
(Dades vàl·lides pel primer trimestre de 1995)	

(1) *Xarxes d'ordinadors*: Una xarxa són una sèrie d'ordinadors i perifèrics connectats entre ells mateixos, utilitzant un ordinador central anomenat *servidor* que actua d'arbitre entre les distintes connexions. Podria haver-hi una xarxa d'oficina amb 10 ordinadors i 2 impresores, així un ordinador determinat vol imprimir un document, l'ordre d'impressió arriba a l'ordinador *servidor*, aquest demana quina impresora vol utilitzar, després de confirmar l'opció, s'estableix una connexió entre l'ordinador sol·licitant i l'impresora. També es pot donar una connexió entre dos ordinadors per passar dades d'un a l'altra. Així es poden reduir despeses i tots els ordinadors poden compartir dades, programes i *perifèrics*².

(2) *Perifèrics*: És qualsevol dispositiu que funcioni com a instrument d'entrada o sortida de dades cap a l'ordinador (pantalla, teclat, impresora, modem, ratolí, escanner, etc.).

FOTO ANTIGA

Aquesta fotografia que ens ha cedit en Pep Balaguer ens mostra un aspecte insòlit de l'altar major de la nostra església, fins al punt que a primera vista resulta difícil d'identificar. El retaule queda amagat darrere un decorat postís i sembla que correspon a la Setmana Santa. Es veu el banc del batle a l'altura del Roser i els bancs de fusta, sense respatler, que els de certa edat hem conegut; eren només pels homes, les dones havien de dur la seva cadireta. De quan és aquesta foto? Anys 20? Anys 30? No podem assegurar-ho.

PÀGINA DE L'ESGLÉSIA

Parròquia Solidària d'Algaida

LA PARRÒQUIA D'ALGAIDA HA RENOVAT EL CONSELL DE PASTORAL.

És un òrgan consultiu que coordina les activitats de la parròquia.

El nou consell parroquial es va constituir formalment el passat 16 d'octubre. Va assistir a l'acte el vicari episcopal Sebastià Salom. Han pres possessió del càrrec, per un període de 4 anys, un total de 9 consellers. Mentre que 5 antics membres del consell de pastoral continuaran fins l'any 1997. El procés electoral s'ha duit a terme, seguint els principis democràtics, durant el mes de setembre i les primeres setmanes d'octubre. El consell de pastoral té un caràcter consultiu, i està presidit pel titular de la parròquia Antoni Riutort. És un òrgan que possibilita la participació dels laics al govern de l'església així com recomana el Concili Vaticà II.

LES PARRÒQUIES SOLIDÀRIES HAN EDITAT, EN FORMA DE FULLET, EL CALENDARI PASTORAL DEL CURS 95-96.

Inclou el programa d'activitats de la parròquia d'Algaida.

Amb el lema "Embarcats al vent de l'esperit", que presideix el receniment iniciat Sínode de l'Església de Mallorca, s'ha presentat el calendari pastoral de les parròquies solidàries d'Algaida, Montuïri, Porreres i Sant Joan. El fullet informatiu inclou el programa d'activitats de la parròquia d'Algaida, incidint especialment en la catequesi i l'administració dels sagraments. El calendari està a disposició de tots els feligresos a les taules del temple parroquial i a la rectoria.

AVÍS IMPORTANT A TOTS ELS FELIGRESOS *Ha començat el curs de formació cristiana, obert a tothom, de les parròquies solidàries.*

Enguany el cicle de conferències està dedicat a "L'església segons el Concili Vaticà II". Per a més informació consultau el fullet del calendari pastoral o dirigiu-vos al rector Antoni Riutort.

Quadre de la nova composició del consell parroquial

Rector de la parròquia
Antoni Riutort

Persona de confiança
Bernat Sureda

Economia
Gabriel Vich

Catequesi 1a etapa
Maria Jaume

Catequesi 2a etapa
Maria Francisca Oliver

Catequesi confirmació
Joan Ferragut

Informació
Pere Salas

Cor parroquial
Jaume Oliver

Patrimoni
Rafel Trobat

Acció Social
Catalina Barceló

Joves confirmats
Isabel Puigserver

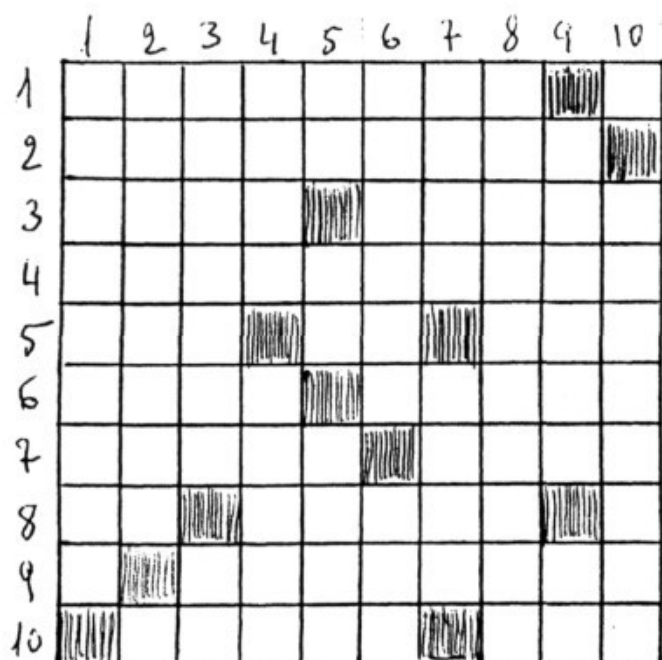
Grup d'esplai
Jordi Juan

Capelleres de la Pau
Margarida Garcies

Representants dels feligresos
Joan Oliver
Margarida Ramis

PASSATEMPS

A A L O I D R A U G
S B I V O A K L S R
Q U E U L O E U D E
I S G L D O S C A R
U Q E R A E N S B R
E U O D E R L E T E
C E U N O A D P P F
A T R L D E S O M I
A S L A D E N P E G
N G N U I G R E S O

Sopa de lletres

Heu de localitzar onze noms de jugadors del Barça actual. Les lletres que vos sobrin formaran uns versos de Fra Anselm Turmeda.

Horitzontals: 1. Nom d'una ràdio molt nostra. Roentgen. 2. Prolixos, difusos. 3. Llengua canònica del budisme. Certa acció del joc d'escacs. 4. Unitat funcional constituïda per un biòtop i els organismes que hi habiten. 5. Nivell, altura. Nota musical. Donar. 6. Banús. Avorreixes, detestes (al revés). 7. Llisos, planers. Armadillo (al revés). 8. Forma de pronom personal. Copularà. Un romà. 9. Sofre. Anul·larà, invalidarà (al revés). 10. Bufetada, clatellada. Animal molt bèstia.

Verticals: 1. Planta de les caparàcies de flors comestibles (plural). 2. Imperfecte, incomplet. Cent. 3. Obtuses, estúpides. Contracció. 4. Extremunció. Nom d'home. 5. Dos romans. Gairebé mil. Confusió, desordre (al revés). 6. Vents d'una certa periodicitat anual. La toga ha perdut l'oxigen. 7. Tintura, coloració. Forma prefixada d'uropeu. 8. Garantirà, certificarà. 9. Càrrega d'un animal de bast. Existeix. 10. Resistència. Cadascuna de les dues artèries que irriguen el cap.

Les solucions als mots encreuats les trobareu a la pàgina 31.

Solució a la passada sopa de lletres. Una vegada eliminats els deu sinònims de "por", es pot llegir: "Els desmemoriats sempre tenen la consciència tranquil·la". (Joan Fuster).

UNA XERRADETA... (continuació)

perquè, a la capital, a la gent que pillaven més tard de les dotze de la nit, els engabiaven dins un camió i els duïen a un lloc que es deia "el Dorado", i, allà, els hi donaven aigua a pressió, per fer-los anar vius i, l'endemà, els amollaven.

A Veneçuela em vaig aprimar moltíssim, dins els meus calçons va arribar que n'hi cabien dos de Peps de s'Hort; durant un mes no vaig menjar res més que plàtans i formatge.

Éreu molts algaidins a Veneçuela?

Varem arribar a esser nou o deu, alguns hi dugueren la seva dona, i n'hi ha que encara hi viuen, per exemple en Llorenç de Cabrera i la seva dona. En aquell moment a Veneçuela hi havia gent de tot el món. Els italians eren els més fills de puta, però eren els qui sabien estalviar més.

Quines han estat les teves afeccions?

La feina. I, fa un grapat d'anys, em vaig fer caçador amb cans eivissencs; em vaig llogar de sereno a vidres Gordiola per poder caçar de dia. Vaig tenir la millor colla de cusses de tot el món, sense cap tipus de dubte. Ara ho he deixat anar i duc la pretensió de fer bons melons; enguany ha estat un mal any però, així i tot, he fet els millors de Mallorca a força de fer-lis la feina i cuidar-me'n.

Quina ha estat la teva vida laboral?

Acabat de casar vaig passar a Sant Jordi, a un hort del Secretari de l'Ajuntament d'Algaida, don Guillem Pizà. Després vaig anar a Veneçuela i, en tornar, vaig fer de camioner; després vaig treballar a una fàbrica de cerveses; i, finalment, fins que vaig tenir l'infart, a vidres Gordiola.

Després de tota una vida a Algaida, què n'opines d'aquest poble?

Que ha estat un desastre fins que hi ha hagut el batle que tenim. I ja està.

Què tal es viu de pensionista, cobrant sense fer feina?

Es viu molt bé, però sa perdut ja és morta i no en puc disfrutar. Una, a la que havia fet ofertes, ja fa molt de temps, quan a la fi em digué que sí li vaig haver de dir que havia acabat les piles. Ara em distrec fent melons perquè pas gust de veure'ls molt millors que els dels meus amics, que no els saben dur a port perquè no tenen la meva habilitat.

Has peleat amb dues malalties d'aquestes que escarrufen: un infart i un càncer. No solament te n'has sortit sinó que, ben clarament, te n'has rigut d'elles. És que no t'assusta la mort?

No, i si un dia estic avorrit em tiraré davall un camió, per acabar. Una temporada em va pegar por i només plorava. M'operaren de càncer, produït pel tabac, a la

llengua, i fum més que mai. De beure, no bec, només quatre o cinc copes cada dia. Cada matí vaig a berenar a cal Dimoni i bec un tassó de vi i un conyac. I si em mor enguany no m'hauré de morir l'any que ve i, com que tot puja, serà més barat morir-me aquest any que l'any vinent. Tenc un amic que té por i, en lloc de fumar, xupa rels de figuera, però jo m'estim més xupar "Ducados" i qualque "fària".

L'any 1936 tenies sis anys, te'n recordes d'alguna cosa?

De moltes me'n record més que del que vaig fer ahir. Record perfectament quan se'n dugueren en Jordà a qui més tard assassinaren; li penjaren un quadre de N'Azaña a l'esquena i el dugueren al local de la falange. També record que, un grapat de nins, miràvem dins la falange i a un home li feien beure un bon tassó d'oli de ricí i, quan el se va haver acabat, li torcaren els morros amb un pebre de cirereta ben vermell. També me'n record que els nins anàrem a veure un home que els falangistes havien mort damunt el pont de Cabrera, de qui es digué que era un catedràtic de Porreres. El meu pare i un altre "pinero" feien guàrdia al pont com a milicians i veieren com el mataren i en lloc de

dir res s'amagaren i no es deixaren veure.

Conta'ns alguna anècdota.

Em vaig posar a anar de bísties, les comprava velles i les venia per joves. En tenia una que, de vella, tenia el pèl de la cara ben blanc; vaig anar a la perruqueria de ca na Boia a comprar un producte i la vaig tenyir, però es veu que no ho vaig fer així com tocava perquè va ploure i la cara li va quedar plena de regalims.

També te'n deus recordar de quan pintàrem el boc d'es Sastrillo de color negre i les banyes i els senyals de color vermell; el pobre animal al poc temps es va morir.

També, com a anècdota, puc dir que quan em vaig posar a festejar a Punxuat em pensava que la possessió era del meu sogre, i va resultar que no ho va esser. Però puc brevejar, amb tot i per tot, que he tingut la dona millor de Mallorca; i els fills acertats.

Per acabar, Pep, dona'ns un consell.

Que heu de seguir fent entrevistes com aquesta a gent d'Algaida, perquè així, després, es podrà saber com marxava el poble.

RAFEL XARAMEC

Solucions als mots encreuats

Horitzontals: 1. Titoieta. R. 2. analitics. 3. pali. enroc. 4. ecosistema. 5. ras. mi. dar. 6. eben. seido. 7. rasos. utat. 8. et. lotrà. I. 9. S. àragored. 10. cleca. ase.

Verticals: 1. tapereres. 2. inacabat. C. 3. taloses. al. 4. olis. Nofre. 5. II. IM. soac. 6. etesis. tga. 7. tint. euro. 8. acreditarà. 9. somada. és. 10. R. caròtide.

UNA XERRADETA AMB...

en JOSEP GELABERT "Pep de s'Hort"

Quin any vares néixer?

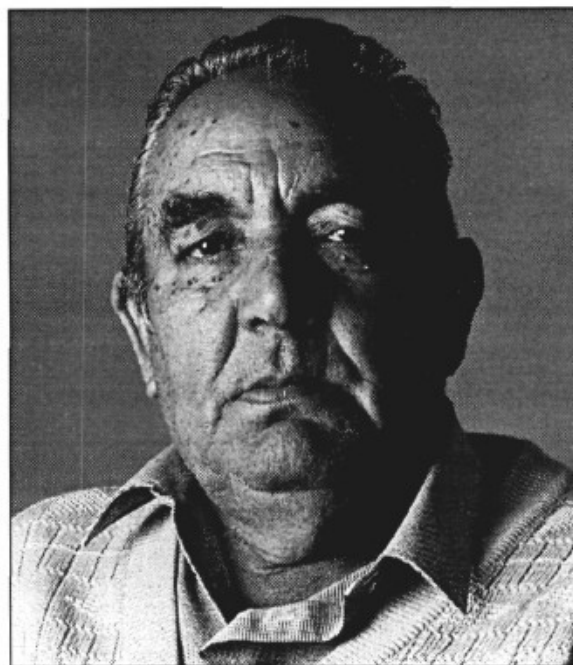
L'any 1930, dia 28 d'octubre a Algaida, però al poc temps els meus pares anaren a viure a Pina i vaig esser "pinero" fins als 12 anys.

Com així si ets fill d'en Joan "Valent" i de na Maria "Cristera", tu ets en Pep de s'Hort?

Perquè, quan tenia dotze anys, passarem a s'hort d'en Borràs i, de llavors ençà, sempre he estat en Pep de s'Hort; i els meus fills són els fills d'en Pep de s'Hort.

Quin any anares a Veneçuela? Conta'ns alguna cosa d'allà.

L'any cinquanta-quatre o l'any cinquanta-cinc. Hi vaig anar per fer carrera i, per fer-la, molts, varen haver d'estar-hi molts anys, i jo la vaig fer en un any, ja que, en aquest temps, vaig anar, vaig tornar i vaig dur duros per poder comprar el primer camió, un "Chevrolet" de sis cilindres de gasolina; més de la meitat del jornal ho deixava a la benzinera. Quan vaig poder el vaig canviar amb un de gas-oil, un "Mercedes", que va esser la ruïna de la casa, ja que mai no va anar bé. Cada vespre els llençols quedaven negres de morques perquè passava mig dia davall del camió arreglant avaries.

La primera feina que vaig fer va esser de mecànic. El primer dia el vaig passar mirant soldar i, durant una setmana, no hi vaig veure gens ni mica. Un dia em vaig topar amb un cunyat de n'Alberto, casat a can Just, i em dugué a treballar a una urbanització que es deia "Santa Rosa", on vaig fer de camioner i, també, treballava amb una excavadora amb la que feia carreteres dins la urbanització per enganar els possibles clients, ja que, quan veien les carreteres començades, es pensaven que tot era legal i estava en ordre.

Quan hi vaig arribar havia fuit de President un tal Pérez Jiménez, però jo vivia a fora vila i no me n'entenia de política; de totes formes no hi devia haver massa democràcia

(Continua a la pàgina 30)